

Tractatvs De Pensionibvs Ecclesiasticis

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, 1671

Cap. XXVI. De duplici confidentia in pensionibus, videlicet licita & illicita:
vtrum confidentia interueniens in translatione pensionis subuaceat oœnis
ex Pontificiis contitutionibus contra ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98356](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98356)

66 Petri Francisc. de Tonduti Sanlegerij

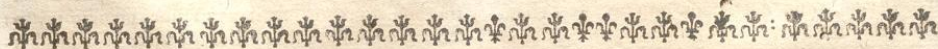
tur de beneficiis Regiæ collationis, maiorem Regi, Gallia Tribunalia potestatem concedunt; vt non solum super illis pensiones constituant, sed etiam vnionibus authoritatem præstet, resignationes conditionales & in fauorem admittat, nec quadrimestris spatij ad præsentandum Laicis Patronis concessi legibus supponatur, nullisque Cancellariæ regulis subiciatur. Si autem pensio imponeretur cum cognitione causæ authoritate Episcopi, vel alterius Collatoris ordinarij, verius videtur quod consensus Patroni interuenire debeat: iuxta opinionem relata per Garl. *part. 1. cap. 5. num. 358.* maxime in Gallia ex Rebuff. *in praxi, in 3. part. Signat. num. 29. & 48.* vbi se restringit ad reservationes pensionum Summi Pontificis authoritate factas, & ferè omnes pensionum reservationes indigent ex generali consuetudine Apostolicæ Sedis authoritate; multo igitur magis, si aliqua ratione admixtum sit interesse Patroni Laici. Cautius igitur erit hoc casu recurrere ad Sedem Apostolicam.

29 Sed & Reges Hispaniæ non admittunt constitutionem in iis quæ ad Regium Iuspatronatus pertinent, nisi ipsius Regis consensus accesserit; teste Conarr. *disto cap. 36. practic. quæst. num. 20. vers. secundum est obseruandum*: & notorium est in beneficiis Consistorialibus solere reservari magnas pensiones, in quibus Reges Hispaniæ personis sibi beneuolis gratificari possint; in quibus Cardinalis qui sedulam Consistorialem præsentat, apponit illam clausulam, *Supplicatur pro expeditione cum reservatione pensionis annua in fauorem nominandæ personæ*: vt dicit Paris. *de resignat. lib. 6. quæst. 2. num. 39.*

30 Sed quæres vtrum quæ dicta sunt de potestate Legati circa pensionis reservationem super beneficiis in Gallia sitis, locum habeant extra Galliam, & in regionibus Summo Pontifici subiectis: & casum proponit Gamb. *de potest. Legati, num. 90.* duobus modis: Primò, si agatur de imponenda pensione absque noua prouisione beneficij, vt quia velit de consensu Rectoris assignare pensionem Clerico indigenti absque consensu Patroni Laici; & hoc casu dicit se dubitare: quia qui Summo Pontifice inferior est, pensionem sine causa imponere non potest: tamen existente iusta causa, pensio absque Patroni consensu imponi potest: sed de causa non creditur assertioni Legati, sed de ea aliunde constare debet; vt superius de Episcopo pensionem seruante diximus, *cap. 1. num. 19.* † Vnde infert quod si ex tenore rescripti re-

quiratur consensus medietatis Patronorum, hoc intelligitur de consensu in prouisione, non autem quod medietatis consensus requiratur quoad pensionem: quod etiam decum est apud Seraphin. *decis. 1264.* citata apud Ricc. *in prax. fori Eccles. decis. 201.* & allegata apud Viuian. *de iurepatronat. lib. 13. cap. 9. num. 22.*

Secundò quando Legatus prouidet de beneficio, & Patronus consensit, sed cum ignoret pensionis reservationem in prouisione adiectam, non præstat aliquem consensum pensionis reservationi: & hoc casu dicit pensionem esse validam: quia non agitur de præiudicio Patroni, sed ipsius Rectoris, cuius sunt fructus, & per consequens Episcopus disponit in casibus, in quibus non fit præiudicium Patrono; Abb. *in cap. suggestum, de iurepatronat.* cum aliis allegatis per Gambar. *loco citato, num. 95.* † Quanquam hæc ratio non videatur subsistere, quia præiudicium Patroni in hoc inter cætera consistit, quod si Legatus qui Sedis Apostolicæ vires fungitur, pensionem imponat super beneficio patronato, casu eueniente mortis prouisi, pensio transit ad successores in beneficio: vnde si adueniente vacatione Patronus præsentat, præsentatio fiet de beneficio diminuto per pensionem super eo impositam, & ius Patroni erit de beneficio minoris redditus. Ideo si talis reservatio sine Patroni consensu fiat in Legatione, maturius cogitandum relinquo. † Consulere tamen sibi debet Patronus dum præsentat, vt certus sit, præsentatum nullius pensionis grauamini consensum præstiturum, quia præsentatio fieri potest etiam sub conditione dubia & incerta, quando agitur de conditione quæ purificari debeat, & clara fieri intra tempus datum ad præsentandum: vt probat Viuian. *de iurepatronat. lib. 8. cap. 6. num. 24.* † Immo sufficit quod purificatio conditionis remissa sit in potestate habentis instituere, quia per institutionem factam per eum, qui conferendi potestatem habet, statim purificatur conditio; vt bene explicat Lambertin. *de iurepatr. part. 2. lib. 2. quæst. 3. princip. artic. 9. num. 3. fol. 154. verso*; per text. in Clement. *plures, de iurepatronatus, §. finali.* Sed tamen illa cautela non potest impedire quin prouisus post institutionem possit consentire impositioni pensionis super eodem beneficio, & seruatis seruandis, Summus Pontifex illam imponere; quia tunc cessat ratio superius adducta ex purificatione conditionis contingente tempore institutionis.

C A P V T XXVI.

A R G V M E N T V M.

E duplici confidentiâ in pensionibus, videlicet de licita & illicita. Vtrum confidentia interueniens in translatione pensionis subiaceat pœnis per Pontificias constitutiones contra confidentarios introductis. De confidentia in resignatione beneficij cum reservatione pensionis, vel fructuum, aut partis illorum, siue fauore resignantis, siue ad vtilitatem Tertij; Vtrum pœnis dictarum constitutionum indistinctè subiaceat. De pensione imposita ex resignatione simulata, aut ex impetratione illius qui habuit Tertium qui se supponeret pro eo examini. De confidentia licita, quando imponitur pensio cum authoritate Papæ ad vtilitatem vnus, sub nomine tamen alterius confidentis, & enumerantur casus in quibus ius & titulus pensionis pertinet ad Fiduciarium, vel ad eum cuius contemplatione datur pensio; & circa hoc fiduciarie pensionis genus varix quæstiones resoluuntur.

Tract. de Pensionib. Eccles. Cap. XXVI. 67

S V M M A R I V M

- 1 *Confidentia illicita est, quando sine auctoritate Papa quis promittit alicui pensionem, si beneficium sibi conferatur, vel resignetur.*
- 2 *Utrum in translatione pensionis committatur confidentia punibile secundum constitutiones Pij IV. & num. 5.*
- 3 *Constitutiones Pontificie super confidentia non habent locum in translatione fructuum, aut pensionum.*
- 4 *Pensiones non veniunt appellatione beneficiorum in materia pœnali.*
- 5 *Quamvis pactum confidentiale circa pensionum translationem peccatum contineat, non tamen ex eo incurritur excommunicatio.*
- 6 *Resignatio beneficii cum reservatione pensionis, aut fructuum, seu penis illorum, subiaceat pœnis contra confidentiarios per summorum Pontificum constitutiones introductas.*
- 7 *Pœnis confidentia ex constitutionibus Pontificis introductis, ex verio i sententia, locus est, quamvis pensio, vel fructus, post resignationem absque Sedis Apostolicæ licentia ipsi resignanti referantur.*
- 8 *Et hoc procedit, siue omnes fructus referantur post resignationem, siue pars ipsorum.*
- 9 *Et locum habet, siue reservatio fiat collatori, siue presentanti, vel resignanti.*
- 10 *Si quis resignet animo obtinendi pensionem pro suo nepote, ita tamen ut postea beneficium resignatum sibi retrocedatur, pensio est confidentialis & nulla.*
- 11 *Qui pro alio se supponit Examini, ad hoc ut promissum sibi pensionem dari consentiat, committit confidentiam punibilem.*
- 12 *Inimò etiam si nihil sibi reservet, & hoc casu quibus pœnis subiiciatur.*
- 13 *Si examinatus procurat sibi conferri beneficium eo animo, ut illud modico post temporis intervallo alteri remittat, puniatur pœnis confidentie.*
- 14 *Confidentia licita est, quando Papa pensionem imponit sub nomine fiduciario unius, ad utilitatem alterius.*
- 15 *Quæ sit differentia inter mandatum irrevocabile factum per fiduciarium in favorem eius, ad quem tota pensionis utilitas pertinet, & factum per pensionarium suo creditori.*
- 16 *Heres fiduciarius nihil utilitatis percipit ne quidem in fructibus, & convenitur actione mandati, vel negotiorum gestorum.*
- 17 *Pensiones fiduciariae præstancur in beneficiis Hispania propter Regis pragmaticas.*
- 18 *Referuntur tres casus ex mente Rota, in quibus ius pensionis residet penes fiduciarium, vel non.*
- 19 *Si totum ius pensionis, iuxta distinctionem trium illorum casuum, remaneat apud fiduciarium, pensio illius morte extinguitur.*
- 20 *Pensio casu quo totum ius remaneat penes alium qui est fiduciarius, expirat per obitum Itali verò Pensionarii, & sic per obitum viriusque ex mente Rota Romana.*
- 21 *Fiduciarius non potest extinguere pensionem in præiudicium eius, cuius tota est pensionis utilitas.*
- 22 *Actiones directe remanent quidem apud Pensionarium fiduciarium, sed sunt inefficaces.*
- 23 *Ille, cuius contemplatione Papa pensionem concessit, potest inuito fiduciario illam alteri cedere, vel transferre sub auctoritate Papæ.*
- 24 *Exercitium actionis competit ei, cuius contemplatione facta est concessio.*
- 25 *Ex sola persona suppositione actus non annullatur, quando non adest præiudicium Tertij.*

- 26 *Actiones, obligationes, & fideiussiones acquiruntur illi, cuius contemplatione Papa pensionem concessit.*
- 27 *Fiduciarius actiones exercere potest, dummodo utilitas inde proveniens acquiratur ei, ad quem pensionis utilitas pertinet.*
- 28 *Fiduciarius si mandatum irrevocabile fecerit Pensionario utili, non potest illud revocare.*
- 29 *Mandatum revocari non potest, si factum fuerit iure cogente, quod locum non habet in mandato facto per Pensionarium suo creditori.*
- 30 *Pensionarius fiduciarius non tenetur ad recitationem parvi Officij.*
- 31 *Quibus in casibus fiduciarius quis dicatur, & nihil facere possit in præiudicium illius, cui Papa pensionem concessit: & examinantur tradita per Garf. de benefic. part. 1. cap. 5. num. 263.*
- 32 *Quomodo probetur, pensionem fiducialiter concessam fuisse.*
- 33 *Utrum fiduciario danda sit manutentio, an verò illi, ad cuius commodum concessa fuit pensio.*

DVPLEX est confidentiæ genus in hac pensionis materia; quarum altera illicita est, altera verò licita. Illicita est, quæ constituitur ex privata conventionione, veluti in casu Navarri *conf. 31. de simonia, in fine*, ubi agitur de Pensionario qui promiserat solvere pensionem ex privata conventionione, & eo animo, & intentione, ut illa cederet in alimentum & sustentationem filiorum alterius: sequitur Paris. *de confident. q. 42. & 23*. Utrum autem conventiones huiusmodi sint confidentiales, & subiaceant pœnis confidentiæ? diverſi casus considerandi sunt.

Primus est quando agitur de confidentia in translatione pensionis, & hoc casu non est locus pœnis contra confidentiarios introductis, propterea alias in casu deciso per Rotam, in quo Archiepiscopus quidam cum haberet facultatem pensiones transferendi, & vigore huius facultatis, illas in effectu tranſtulerat, sed post translationem fructus seu pensiones exegerat, & quittancias fecerat; & tamen decisum fuit, non fuisse locum declarandi pœnas in *constitutionibus Pontificis* indicatas, contra Confidentiarios, ex multis rationibus; sed præcipue, quia constitutiones Pij IV. vel V. non habent locum in simplici translatione fructuum aut pensionum, cum loquantur de translatione fructuum aut pensionum facta occasione resignationis beneficiorum: Prima quidem Pij IV. constitutio loquitur de beneficiis Ecclesiasticis, non autem de pensionibus, quæ Beneficiorum appellatione non continentur in pœnalibus & odiosis, suo loco demonstravimus; quia pensio est quid separatum ab ipso beneficio, nec sonat in titulum beneficij: & patet ex verbis *illius Constitutionis*, totam dispositionem referri ad pensiones, aut fructus reservatos ex causa resignationis, & per consequens non habere locum in casu translationis. Similiter constitutio Pij V. loquitur dumtaxat de beneficiis occasione confidentiæ referuatis; nec ibi fit aliqua mentio de pensionibus & fructibus separatim consideratis, vel de illorum translatione. Et ratio diversitatis est, quia inficitur ipsum beneficium per confidentiam in resignatione interuenientem; sed in translatione pensionis inficitur ipsa translatio pensionis, aut fructuum ab ipso beneficio separatim: atque ita decisum fuit in *Brixienſi confidentia 5. Junij 1591. coram Penia*, quæ est apud Marchesanum tom. 1. de commiss. appellat. in caus. pensionum, num. 11. fol. 518. Eandemque sententiam pluribus comprobatur Flamin. Paris. in tract. de confidentia, quasi. 23. num. 14. & multis sequentibus, qui ibidem sub-

68 Petri Francisc. de Tonduti Sanlegerij

5 dit, num. 43. † ex hoc pacto confidentiali non incurri excommunicationem: illud tamen continere peccatum, & quodammodo redolere simoniam; num. 46. & 47. & quod illa constitutio Pij IV. tanquam odiosa, non extendatur ad pensiones; tradit Nauarr. *conf. 3. de consti. & consil. 26. de simonia, fol. mihi 446.* sequitur Flavius Cherubin. in *consti. 85. Pij IV. scol. 2.*

6 Secundus casus est, quando agitur de confidentia in resignatione beneficij, cum pacto reservationis, aut fructuum, seu partis ipsorum in fauorem tertie personae, vel nepotis ipsius resignantis: & hoc casu non est dubitandum, quin confidentiae locus sit, & simile pactum faciens poenis contra confidentiariorum introductis supponatur, propter expressa verba constitutionis declarantis locum esse poenis confidentiae, quando resignatarius promittit pensionem, vel partem fructuum alteri quam resignanti.

7 Sola ergo difficultas superest in tertio casu, nempe utrum locus sit poenis confidentiae, quando aliqui fructus, aut pensio promittitur ipsimet resignanti. Quia ex verbis *Bulle* apparet, non induci confidentiam, nisi reservatio pensionis, aut fructuum, seu partis ipsorum facta fuerit *alij, vel aliis*; qua de causa nonnulli existimant legendum esse, *alij, vel aliis*; vt patet apud Garf. de *benefic. part. 11. cap. 3. num. 192.* sed quomocunque legatur, verius est, locum esse hoc casu poenis confidentiae; quia illa verba, *illi, vel aliis*, comprehendunt etiam ipsum resignantem, & intelligenda sunt, *aliis quam ipsi resignanti*: vt concludit R. P. Iosephus Gibalin. e locietate Iesu in *tractat. de simon. quest. 21. n. 5.* Quia per alium, Summus Pontifex intelligit resignantem, qui alius est a recipiente; & ita per *alios*, intelligit quolibet a resignante diuersos: atque ita siue loquatur, *alij, vel aliis*: vt habetur in *constitutione* inserta apud Quarantam in *summa Bullarum, in verbo, Simonia, fol. mihi 597.* siue *illi, vel aliis*; vt contendit Mascard. de *probat. conclus. 1312. alias 1307. num. 3. & sequentibus*, semper est confidentia; si ipsi resignanti fructus, vel pensio reseruetur: Quia non videtur aliqua diuersitatis ratio, siue in fauorem resignantis, siue alterius personae fiat reservatio: Paris. de *confident. quest. 2. num. 99.* Quidquid alij in contrarium dixerint apud Garf. de *benefic. dicta part. 11. cap. 3. num. 193.*

8 Non diximus autem sine ratione, idem iuris esse, siue fructus integri, siue pars ipsorum promittatur: quia idem iuris est in promissione partis fructuum; vt patet ex verbis dictae Constitutionis, aut illius *fructus, vel eorum pars alij vel aliis concedatur, vel pensiones soluantur ex iisdem, hac confidentia censetur.*

9 † ita vt negari non possit quin adit confidentia, si fructus, vel pars ipsorum, aut etiam pensio collatori pro collatione, praesentanti pro praesentatione, resignanti pro resignatione soluantur: Mascard. *dicta conclus. 1312. num. 7.* Paris. de *confident. dicta quest. 27.*

10 num. 93. & 94. † Et propterea si resignatio non sit vera, sed simulata, ad hoc vt pensio nepoti resignantis reseruetur, & postea beneficium resignanti retrocedatur, pensio confidentialis & simulata declarabitur: vt dicit Rota in *Rotina pensionis coram Pamphilio 15. Maij 1588.* apud Marches. tom. 1. fol. 571. Non tamen erit locus his poenis, si agatur de modica, & non notabili quantitate, sicut nec poenis simoniae: vt testatur Paris. loco citato, num. 95. Quae sint autem poenae Confidentiae? non pertinet ad Tractatum nostrum longius explicare, cum de illis diffusè agat Paris. in *dicto tractat.* & alij.

11 Quartus est casus, quando vnus pro alio se supponit examini, vt illa beneficia, quorum ratione factum est examen, persona repraesentata conferan-

tur, vt aliquid à prouisis consequatur; vel quando impetrans pro seipsis beneficia consequitur cum intentione illa resignandi, reseruata sibi pensione, vel ad fauorem aliorum; † aut etiam pensione non reseruata: hoc enim casu locus est poenae excommunicationis, priuationis beneficiorum, & inhabilitatis ad illa, ac nullitatis prouisionum, vt aduertit Garf. *dicta part. 11. cap. 3. num. 191.* † Quod intelligitur de eo qui habet animum resignandi statim, aut modico post temporis interuallo; & procedit etiam nulla interueniente pactio: vt patet ex *constitutione 33. Pauli IV.* in illis verbis, & interdum pacto expresso firmatos. Quae constitutio inseritur apud Gonzal. ad *regul. 8. gloss. 15. num. 89. & 90.*

Alij possunt afferri casus illicitae pensionis, veluti dum impetrans maiorem exprimit fructuum valorem, ad hoc vt maiorem consequatur pensionem; de quo Gonzal. loco citato, gloss. 15. in princip. n. 92. & nos alibi diximus. Alios vero casus variis in locis huius tractatus exposuimus.

Licita autem est confidentia quando sub autoritate Summi Pontificis pensio imponitur sub nomine vnus, qui nudum nomen accommodat, tota vero utilitas pertinet ad alium, cui fiduciarius simulatè praebet fructus omnes, solo nomine contentus; de qua confidentia agit obiter Rota in *decis. 129. part. 1. recent.* quam nos superius examinauimus, cap. 21. num. 25. & sequentibus. † Ibidem quippe Rota facit differentiam inter mandatum irrevocabile factum per Pensionarium suis creditoribus, quod dicit reuocari per extinctionem pensionis, etiam ipso ignorante factam: & illud quod fiduciarius dat illi, ad quem re vera tota pensionis utilitas pertinet, alius vero duntaxat in apparentia pensionem habet sine utilitate: hoc enim secundo casu mandatum reuocari non potest, nec pensio extingui nisi per verum Pensionarium.

Quod vt melius percipiatur, sciendum in primis est, quod nonnunquam Papa reseruatur pensiones sub nomine vnus, ea tamen intentione, vt commoditas pensionis, immò & ipsum ius pertineat ad alium, † ad instar haeredis fiduciarij, de quo in *l. quidam cum filium ff. de haered. instit. vbi* is qui filiumfamilias heredem instituere volebat, timens offensam patris qui pro se illam hereditatem desiderabat, dixit filio vt inueniret amicum qui sibi tempore suo hereditatem restitueret, qui si aduersente casu restitutionis, promissioni satisfacere recusaret, cogi posset actione mandati, si promissio probaretur, aut saltem actione negotiorum gestorum, cum sit nudus minister: & ad illum nec proprietas hereditatis, nec fructus pertinerent. Idem habetur in *l. Seius Saturninus ff. ad Trebellian.* Peregrin. de *fidejcomm. artic. 5. n. 29.* Gratian. *discept. forens. cap. 650.* Fantanell. de *pact. nuptialib. tom. 2. claus. 5. gloss. 8. part. 5. n. 74.* Fufar. de *substit. quest. 626.*

Et haec fiduciariae pensiones practicantur in beneficiis Hispaniae, super quibus Itali pensiones obtinere non possunt, propter prohibitionem constitutionis Hispaniae illos excludentis: solet tamen Papa pensiones reseruare sub nomine Hispanorum, ad utilitatem tamen Italorum, ad quos ius, & commoditas pensionis spectant, solumque nomen apud Hispanos remanet, ad instar haeredis fiduciarij. Qua in re tres casus Rota considerauit.

Primus casus est, quando sumus in claris, quod Papa concefferit pensionem Italo, vt quia Papa dixerit, *Concedimus tibi (Italo) pensionem mille librarum, reperiatis Hispanum qui tibi si tibi accommodet, & sub suo nomine pensionem accipiat*; & hoc casu totum ius pensionis

Tract. de Pensionib. Ecclesiast. Cap. XXVI. 69

pensionis residet apud Italum, sicut ius hereditatis apud eum cui nominatus in testamento fidem dedit.

Secundus est, quando sumus in claris, quod Gratia fuerit facta Hispano, vt quia Papa dixerit, *constituimus & assignamus hanc pensionem super tali beneficio in personam Hispani propter constitutiones illius Regni, & volumus quod illam exeat ad utilitatem talis Itali*: & hoc casu ipsa pensio, & ius illius remanent in persona Hispani, excepta utilitate & commodo pensionis quod spectat ad Italum solum.

Tertius est casus quando versamur in dubio; & tunc non est recedendum à verbis supplicationis & Literarum quæ loquuntur de persona Hispani, cui pensio referatur: Et hoc est verum, nisi aliunde constet de voluntate Summi Pontificis, quod totum ius pensionis residet apud Italum, & solum nomen apud Hispanum: quod quomodo probari possit, paulò post ostendemus. Et istos tres casus sic distinguit Rota *decis. 399. part. 1. diuers.*

- 19 Vnde sequitur, quod pensio sic imposita remanet extincta per obitum Hispani, cui tertio modo pensio fuit assignata: vt in casu *decis. 400. & 401. part. 1. diuers.* Extinguitur etiam per obitum veri Pensionarij Itali, nisi solemniter Translatio facta fuerit per Italum, verum, & non fictum Pensionarium: Rot. apud Garl. *de benefic. part. 1. cap. 5. num. 266.* in qua decisione hæc redditur ratio; quia non Hispano, sed Italo facta est Gratia; & Papa non assignasset pensionem Hispano nisi habuisset intentionem prouidendi Italo: ideo desinente Italo pensio perit, quæ illius tantum contemplatione fuit concessa:
- 20 † dicitur tamen *ibi*, pensionem vacare per obitum vtriusque, quia mortuo Hispano nomen solum accommodante, perit fundamentum gratiæ, & gratia remanet nulla: mortuo verò Italo, pensio apud Hispanum nomen habet, & est tanquam ens rationis, cum in persona vtriusque constet, vnus nempe quoad substantiam & formam, alterius verò quoad commodum, & sic conueniens est vt altera eorum deficiente, extinguatur, vt minus à iure recedatur; & fauore Ecclesiæ, vt citius à pensionis seruitute liberetur; atenta maximè rei veritate: iuxta *tit. plus ualeat quod agitur, quam quod simulatè concipiuntur*: & *ibi* Bald. *l. 2. in fine*, & in *l. cum precibus, C. de probationib.* Sed tamen in contrarium adest decisio Rotæ omnino videnda in *2. part. huius Operis, num. 79. per totum*, ad quam recurrendum est.

- 21 Neque potest Hispanus extinguere pensionem, si non ius, sed solum nomen habeat in casum huius-
- 22 modi fiduciæ: quamuis enim actiones directas habeat, illæ apud ipsum remanent quidem, sed inefficaces; *l. 1. §. ff. ad Trebell. Castren. in l. 1. §. si hæres, ff. eod. tit.* Auster. ad *decis. Capell. Thol. 119.* & nos fusius explicauimus in *tract. de Preuent. part. 2. cap. 33.*
- 23 † Ille autem qui ius pensionis obinet, & cui Hispanus nudum præstitit nomen, potest inuito, & ignorante isto fiduciario, alteri pensionem cedere, vel illam in alium sub autoritate Papæ transferre, ex *dictis decisionibus 400. & 401. part. 1. diuers. Borell. in sum. decis. part. 1. tit. 30. num. 40.* vbi allegat Germon. *de Indult. Cardin. §. si verò illa, num. 58.*

- 24 Regula siquidem generalis est, quod exercitium actionis competit ei, cuius contemplatione & fauore facta est concessio: *l. si cui legatum, §. si Titio*, & *ibi* Iason, *num. 3. ff. de legat. 1. Imol. in l. si filiofamilias, num. 2. in ult. notab. ff. de condit. & demonstrat. Monter. decis. Aragon. 36. num. 6.* Ius enim quaeritur personæ, cui in veritate fit concessio, non autem personæ suppositæ, fictæ, & simulatæ: Francisc. Marc. *decis. 46. num. 4. part. 1.* † non enim annullatur actus qui verè

factus fuit, sed tantum supposita est persona sine præiudicio Tertij, & tunc ius & actio quaeritur illi, in cuius fauorem verè actus gestus fuit; *l. 4. §. si ab ignoto, ff. de manumiss. l. vxor marito, ff. de donat. inter vir. & vxor. l. si non verum, & l. si filij tui, C. eodem tit.* Seraphin. *decis. 660. n. 5.* † Et ideo quando pensio est ad fauorem vnus, & alius est fiduciarius sub autoritate Papæ, omnes obligationes & fideiussiones tendunt ad fauorem veri Pensionarij, non autem fiduciarij: Gratian. *discept. forens. cap. 454. num. 19.* Rota apud Paris. *decis. 129. n. 3.* Idem Grat. *discept. 131. n. 20.*

Aduertendo tamen, quod licet superius dixerimus, actiones apud istum fiduciarium remanere inefficaces: hoc tamen ita est intelligendum, vt iste Pensionarius fictus & suppositus exercere possit actiones ad consequendam solutionem pensionis, sed illas reuera exercebit tanquam mandatarius, & tenebitur actione mandati; aut si mandatum probari non possit, actione negotiorum gestorum, vt supra diximus de hærede fiduciario; ex notatis per Bart. & alios in *dictal. qui dam cum filium 46. ff. de hered. insti. tuend.* Paris. *de resignat. benefic. lib. 6. quest. 4. num. 61.* in secundo casu. † Et supradicta videntur confirmari ex traditis per Seraphin. *decis. 531.* vbi dicitur, Hispanum, qui nudum nomen Italo accommodauit, si mandatum irrevocabile fecerit Italo ad exigendam pensionem, nihil facere posse in præiudicium illius mandati; quia cum in effectu ius pensionis esset apud Italum, dum Hispanus illum constituit procuratorem suum, fecit id ad quod de iure cogi poterat: † mandata autem sunt irrevocabilia, quando constituens procuratorem, ad id de necessitate tenebatur: ex Bald. in *l. 1. num. 11. Cod. de action. & obligat.* Idem dicit Rota *dicta decis. 129. num. 4. part. 1. recentior.* vbi si fiduciarius fecerit mandatum irrevocabile vero Pensionario, nullo modo potest huic mandato præiudicare, quia rationes prædictæ hoc casu locum habent: quæ non eodem modo procedunt in mandato voluntario, & non ex necessitate iuris facto per verum Pensionarium in fauorem suorum creditorum: vt etiam nos exposuimus *supra, cap. 21. num. 25. & multis sequentibus.*

Et ex præmissis sequitur, quod iste fiduciarius non tenetur ad recitationem Officij etiam parui: sed illud onus spectat ad illum, cui pensio, illiusque fructus in effectu acquiruntur: vt probat Barbof. *de iur. Eccles. vniuers. lib. 3. cap. 11. num. 12.* † & secundum distinctionem trium casuum superius expressorum, intelligendæ sunt decisiones Rotæ Romanæ, circa hanc questionem emanatæ, quas refert Garl. in *tract. de benefic. part. 1. cap. 5. num. 268.* In quibus concluditur, eum, sub cuius nomine facta est pensio, ad utilitatem tamen alterius, teneri illi dare mandatum irrevocabile ad exigendum: & non posse quidquam facere, nec exigere, nisi ad commodum veri Pensionarij, nec fructus cedere, aut pensionem extinguere aut transferre; cum ipse nudum nomen habeat, & sit persona ficta. Et licet Garl. *ibidem, num. 269.* videatur dicere contrarium, eius tamen opinio non est admittenda, nisi in secundo casu superius expresso; nempe quando versamur in claris; quia pensio est imposita in fauorem vnus, & non constat quod Papa voluerit ius pensionis residere in persona alterius in supplicatione non nominati.

Vt autem sciatur ad quem pensio pertineat, licet sub alterius nomine concessa, recurritur ad librum Datarij, cui fides hoc casu adhibenda est propter publicam utilitatem, & in defectum aliarum probationum: vnde si in libro Datarij fuerit scriptum pensionem fuisse reservatam in fauorem talis Cardinalis,

70 Petri Francisc. de Tonduti Sanlegerij

dinalis, sequitur per necesse non fuisse reservatam intuitu personæ in supplicatione descriptæ, sed illius, ad quem scriptum est in illo libro pensionem pertinere; Seraphin. *decis.* 1088. num. 6. confirmata postea *decis.* 1108. Cuius rei ratio est, quia in istis pensionibus confidentiariis non datur copia nec attestatio confidentiæ; Immo hoc est expresse prohibitum: vt aduertit Gratian. *discept. forens. cap.* 454. num. 20.

33 Sed hic opportunè dubitari potest, si pensio super beneficiis Hispaniæ reservata fuerit pro Italo, sub periculo vitæ alicuius Hispani, vtrum Italus petere possit se manuteneri in quasi possessione exigendi pensionem? Respondendum est, quod si Italus fuerit constitutus procurator in rem pro-

priam & irrevocabilis ab Hispano, & vti talis exigit, potest intentare iudicium possessorium, vt manuteneatur in sua quasi possessione: ad notata in *capit. querelam, de elect.* si verò non fuerit constitutus ab Hispano procurator irrevocabilis, sed exegit cum quittantiis Hispani; & de eius ordine, hoc casu non fuit Italo acquisita quasi possessio, sed debet agere, & iudicium intentare nomine Hispani; non enim potest agere nomine proprio, cum ius resideat in Hispano, qui solus nominatus est in Literis, iuxta primum casum, de quo superius actum est, num. 18. Et talis est resolutio Rotæ Romanæ *Calagurritana pensionis* 2. Martij, 1598. coram Corduba, inserta apud Marches. tom. 1. fol. 521. num. 1.

CAPVT XXVII.

ARGVMENTVM.

RANSLATIONE pensionis facta sine aliqua reservatione, vtrum transferens habeat ius petendi fructus saltem pro rata temporis pensionis decursæ? Et quid in resignante simpliciter, aut in fauorem? Quæ sit differentia inter cessionem voluntariam, & necessariam? Quid de fructibus naturalibus, quid de ciuilibus? Quando admittantur in Gallia pensionum translationes? Quæ dicatur Patria Obedientiæ, & quæ Reducta, aut non Reducta ad Regnum? exponitur. Quid nouissimè circa translationes pensionum Summus Pontif. Urban. VIII. ordinauerit.

SVMMARIVM.

- 1 Translatio pensionis quid sit, & quis illius effectus.
- 2 Fructus integri anni pertinent ad translatarium nisi expresse reserventur.
- 3 Transferens pensionem, si ratam pensionis decursæ sibi non reservauit, censetur illam donasse.
- 4 Resignans qui sibi nihil reservauit, transfert etiã in resignatarium ratam fructuum temporis decursi.
- 5 Quomodo diuisio fiat pro rata temporis inter heredem ultimi possessoris, & successorem beneficij, tam quoad fructus naturales, quàm quoad ciuiles.
- 6 Resignatarius non acquirit fructus, si resignatio facta fuerit in fauorem, nisi à die acceptationis.
- 7 Quomodo fiat diuisio Rata quoad fructus naturales beneficij.
- 8 Possessio, vel fructus peti non possunt per resignatarium in fauorem, nisi post acceptationem.
- 9 Resignatio in fauorem, est in pendenti ante acceptationem resignatarij.
- 10 Expenditur sententia Hondedei cōf. 85. n. 33. lib. 2.
- 11 Fructus etiam maturi, mortuo usufructuario, pertinent ad proprietarium.
- 12 Fructus ciuiles non exacti pertinent ad substitutum, non autem ad heredem grauatum.
- 13 In translatione, tametsi sit actus voluntarius, fructus pro rata debent transferenti censui Hondedei.
- 14 Contraria sententia verior est, & conformis sententiæ Rotæ Romanæ.
- 15 In Gallia regulariter pensionum translationes non admittuntur.
- 16 Admittuntur tamen in Patria Obedientiæ, vt in Prouincia prouincia.
- 17 Britannia quare dicatur Patria Obedientiæ.
- 18 Papa concessit Regi, vt prouincia Regno unitæ comprehenderentur in Concordatis.
- 19 Britannia Ducatus cùm semper ab initio fuerit ex Gallia, quare fuerit vnus Regiæ Coronæ.

- 20 Delphinatus quomodo fuerit Regno Gallia vnitus.
- 21 Iura Regalia locum habent in Bressia, & aliis prouincijs Regno vnitis.
- 22 Translationes pensionum in Britannia, & Prouincia prouincia admittuntur.
- 23 Quæ sint prouinciæ Gallie, Reductæ, vel non Reductæ? & quod in virisque locus sit Regalibus.
- 24 Regia nominatio locum habet tam in prouincijs Reductis, quàm non Reductis.
- 25 In Britannia Dioceses distinguuntur inter Gallicanas, Britannicas, & mixtas.
- 26 Pensiones super beneficijs Consistorialibus ex Regis consensu, Summi Pontificis interueniente auctoritate, hodierno iure Gallico transferri possunt.
- 27 Translatio apud Gallos non admittitur in pensionibus ex causa permutationis, vel resignationis in fauorem constitutis.
- 28 In Prouincia prouincia fuisse alias translatam pensionem super beneficio Consistoriali ostenditur.
- 29 Quomodo verum sit, pensionem translatam, esse nouam pensionem.
- 30 Ex noua Urbani VII. constitutione, pensiones alias translate, sine nouo consensu illorum qui ad illas tenentur, transferri non possunt, nisi cum clausulis ibi expressis.

OTANDVM est primò, Translationem pensionis nihil aliud esse, quàm illius transportationem de persona ad personam: ita Paris. de resignat. benefic. lib. 6. q. 4. v. 4. vbi propterea infert quod translatio, est veluti Renunciatio pensionis ad fauorem alterius: Ideo sicut ille qui ab vna Ecclesia ad aliam translatus est, nihil habet commune cum prima Ecclesia à qua fuit translatus, ita Pensionarius post translationem, nihil iuris habet in pensione translata. † Vnde infertur quod facta Translatione, diuisio fructuum pensionis inter transferentem, & translatarium non debet fieri,